

CULTUREEL KAPITAAL

CULTUURNOTA APELDOORN 2017-2020

INHOUD

CULTUREEL KAPITAAL	2
Inleiding	3
Nota in notendop	3
Waarde van cultuur	4
Cultuur & overheid	4
Vergelijk	5
Minder geld	5
Verandering	6
Conclusie	6
CULTURELE AGENDA	7
Cultuureducatie	8
Cultuur op school	8
Muziektalent	9
Proeftuinen	10
Pop en podia	10
Beeldende kunst	11
Erfgoed en architectuur	13
Toerisme en cultuur	14
Cultuurfestivals	15
Cultuur en welzijn	16
Amateurkunst	17
Bibliotheekwerk	18
INVESTEREN	20
Sprankelend Cultuuraanbod	20
Structurele investeringen	22
Incidentele investeringen	23
Cultuursubsidies op hoofdlijnen	24
MEERJAREN-AFSPRAKEN GROTE	25
CULTURELE INSTELLINGEN	25
Budgetsubsidies	25
CODA Cultuurhuis	26
Markant + Gigant	29
Orpheus	30

CULTUREEL KAPITAAL

De culturele sector beleeft dynamische tijden: Zekerheden verdwijnen, het publiek wordt anders, en er is minder geld.

We hebben veel: Aanbieders, makers en genietters, publieke gebouwen om in te verblijven, publieke manifestaties om te beleven, publieke kennis om te delen.

Dat wat we hebben biedt mogelijkheden. Wat erin zit moeten we eruit halen, wat te oud is kan vernieuwen, wat nieuw is moet ruimte krijgen.

Cultuur heeft waarde, niet alleen maar economisch, maar ook maatschappelijk.

Cultuur is kapitaal, een rijk bezit. Niet alleen om in te investeren, maar ook om mee te investeren. Dit is het centrale thema van deze cultuurnota 2017-2020.

Inleiding

De gemeente Apeldoorn draagt met publieke instellingen, particuliere organisaties en initiatiefnemers bij aan culturele levendigheid van Apeldoorn. Veel aanbod komt zonder financiële hulp van de gemeente tot stand. Het gemeentelijk beleid is gericht op een breed en bereikbaar cultuuraanbod voor alle inwoners en bezoekers van Apeldoorn.

Apeldoorn investeert en investeert in culturele voorzieningen. Dit heeft onder andere geleid tot het Uitgaans- en Cultuurkwartier, een prachtig stadstheater en een volwaardig activiteiten-aanbod. Dit, naast alle andere voorzieningen als onze attracties, Omnisport, Rijksmuseum het Loo, het winkelcentrum, evenementen, het erfgoed, de Veluwe met Radio Kootwijk en het Kröller-Müllermuseum om de hoek, maken de stad aantrekkelijk om te wonen, te werken en te recreëren.

Het gemeentelijk beleid wordt vastgesteld voor vier jaren en verwoord in een cultuurnota. De vorige nota loopt in 2016 af. Deze nieuwe meerjarennota gaat in op de periode 2017-2020.

De cultuurnota maakt duidelijk waarom Apeldoorn investeert in cultuur, en geeft nieuwe richting voor de nabije en verdere toekomst. Dit, op basis van een analyse van algemene trends, de specifieke lokale situatie en gemeentelijke ambities. Centraal staan de Apeldoornse strategische doelen voor wonen, werken en recreëren.

In het bestuursakkoord 'Door!' wordt de nadruk gelegd op verbindingen tussen culturele instellingen en andere beleidsterreinen. De cultuurnota sluit aan bij het onlangs vastgestelde beleid voor evenementen, citymarketing en toerisme, en de terreinen onderwijs en welzijn.

Voor deze cultuurnota is onder andere gebruik gemaakt van de kennis en kunde van Apeldoornse culturele partners en een aantal specifieke onderzoeken: Onderzoek naar de kansen voor de Apeldoornse popcultuur, het plan voor Gigant en Markant samen, het Samenwerkings-voorstel Stichting Cultuurkwartier, het onderzoek van de Apeldoornse rekenkamer naar sport- en cultuursubsidies en effecten van bezuinigingen, en een openbaar cultuurdebat.

Er breekt een nieuwe periode aan voor cultuur in Apeldoorn. De tijd van grote bezuinigingen lijkt voorbij, maar er zijn uitdagingen te over. Deze cultuurnota gaat in op vernieuwing van het aanbod en formules, omdat cultuur bij de tijd moet blijven.

Nota in notendop

Een goed cultureel aanbod maakt Apeldoorn levendig en aantrekkelijk. De gemeente helpt met het op peil houden van een basisaanbod.

Basis cultuurbeleid:

- Voldoende en optimaal benutte voorzieningen voor cultuur
- Een aanbod dat aansluit bij de actuele en toekomstige wensen van bewoners, bedrijven en bezoekers
- Aantrekkingskracht en bereikbaarheid van aanbod waarborgen en vergroten

Ontwikkelingen met impact:

De houdbaarheid van bestaande cultuurformules staat onder druk, want:

- Klantgedrag verandert
- Digitalisering heeft grote invloed
- Nieuwe succesvolle culturele spelers duiken op
- Er is minder geld beschikbaar dan voorheen

Aansluitende ambities bestuursakkoord:

- Strategische thema's wonen, werken, recreëren centraal
- Bruisende binnenstad
- Meer verbinding tussen culturele instellingen en andere beleidsterreinen

Focus cultuurbeleid:

Versterking culturele basis, door:

- Focus op jonge cultuur
- Nieuwe formules
- Investerings

Waarde van cultuur

Cultuur staat voor binding, identiteit, traditie, schoonheid, maar ook voor dynamiek, creativiteit en vernieuwing. Cultuur heeft intrinsieke, maatschappelijke en economische waarde. Cultuur inspireert, verbindt en loont.

Cultuur zegt iets over onze identiteit: wat we waren (geschiedenis en erfgoed), wat we zijn (kunst van nu) en wat we kunnen worden (verbeelding en vernieuwing). Cultuur kun je zien in de fysieke leefomgeving met architectuur en kunstwerken, of als activiteit bij evenementen en voorstellingen, buiten of in cultuurgebouwen, en op papier of scherm. Cultuur kun je zelf doen als amateur, als aanstormend talent of professional.

Cultuur is soms een verbindende, universele taal. Cultuur zet aan tot (kritisch) denken en kijken, geeft plezier, verwondert, biedt een ervaring van schoonheid of ontroert. Cultuur is familie van onderwijs en wetenschap, is het domein van menselijke verbeeldingskracht en creativiteit. In die zin is het een essentiële voorwaarde voor vorming en vooruitgang. Cultuur biedt individuele, maar ook collectieve expressie en een aanjager van allerlei ondernemers- en vrijwilligersinitiatief.

Cultuur is onderdeel van een totaal aanbod van allerlei (vrijtijds-)voorzieningen en hiermee een volwaardig onderdeel van de totale vrijetijdseconomie. Deze economie draagt bij aan de vitaliteit van (binnen)steden en het aantrekken van nieuwe bedrijven. Goede voorzieningen, waaronder cultureel aanbod, dragen ertoe bij dat mensen een bepaalde plaats verkiezen boven een andere om te wonen, te recreëren of een bedrijf te vestigen. Cultuur voegt ook waarde toe aan onze leefomgeving, gebouwen en openbare ruimte. We zien dit bij hoogwaardige architectuur, buitenkunstwerken, monumenten en erfgoed.

Veel cultuurproductie tart economische wetten, omdat culturele producten vaak gemaakt worden vanuit een artistieke drijfveer. Het primaire doel is dan niet direct het verdienen van geld, maar indirect vloeit hier wel degelijk economische, sociale en ruimtelijke 'opbrengst' uit voort. Kunst begint vaak om de kunst, en juist de vrijheid van schrijvers, musici en kunstenaars om te maken wat ze willen maken zorgt voor een frisse blik en een kritisch geluid. En andersom is populaire cultuur (zoals Nederlandse vormgeving, architectuur, talentshows en dance) groter dan ooit, heeft een groot publiek en commercieel bereik.

Cultuur & overheid

Op het gebied van cultuur is niet veel wetgeving van toepassing. Er is de mediawet, de archiefwet en een nieuwe wet op het bibliotheekwerk. Cultuur is een zaak van en voor de samenleving waarbij een relatief bescheiden rol van de overheid past. Maar veel cultureel aanbod zou er niet zijn zonder steun van de overheid.

Gemeente

Gemeenten ondersteunen voorzieningen die wettelijk verplicht zijn (archieven, lokale omroepen) en voorzieningen die een gemeente van belang acht voor de kwaliteit en veelzijdigheid van de lokale culturele infrastructuur.

Apeldoorn ondersteunt een culturele basis: bibliotheekwerk, erfgoed en kunst, podia (schouwburg, poppodium, muziektent), filmhuis, evenementen, cultuurproducenten (orkesten, kunstenaars, stadsdichter, stadsfotograaf) en cultuureducatie. Een deel van het culturele aanbod wordt gestimuleerd door middel van incidentele subsidies aan stichtingen, verenigingen en meerjarige subsidies aan instellingen. De cultuurgebouwen zijn grotendeels in eigendom van de gemeente, en worden gehuurd, geëxploiteerd en beheerd door culturele organisaties of Accres.

Rijk

De rijksoverheid financiert een landelijke basisinfrastructuur van organisaties die van landelijk belang worden geacht. Het rijk werkt daarnaast met programma's voor o.a. cultuureducatie, steunfondsen en decentralisatie-uitkeringen tbv het gemeentefonds. Speerpunten in het rijksbeleid 2017-2020 zijn: internationale presentatiekansen, cultuureducatie, maatschappelijke waarde van cultuur, digitalisering en vernieuwing van het culturele aanbod.

Provincie

De provincies zorgen voor diversiteit en spreiding van culturele activiteiten, directe steunfuncties (bijvoorbeeld professionele begeleiding van instellingen), bevordering van provinciale culturele samenwerking en stimulering van culturele activiteiten die bijdragen aan regionale identiteit (bijvoorbeeld regionale musea, regionale omroep). Speerpunten uit het Gelders beleid 2017-2020 zijn het ondersteunen van een Gelderse culturele basisinfrastructuur, bibliotheek-vernieuwing en een goede spreiding van cultuureducatie over de provincie.

Vergelijk

De beleidsvoornemens van de grote steden in Nederland 2017-2020 laten zien dat er geen grote bezuinigingen meer op de rol staan, zoals in de periode 2013-2016. Huidig beleid wordt grotendeels voortgezet, en er wordt weer voorzichtig geïnvesteerd in cultuur.

Bij de grote gemeenten is cultuureducatie voor jeugd en jongeren een speerpunt, ter bevordering van kennisontwikkeling, innovatiekracht en (inter-) culturele dialoog en sociale cohesie. Actieve kunstbeoefening door inwoners wordt weliswaar van belang geacht, maar dit wordt grotendeels aan initiatieven uit de samenleving zelf gelaten.

De Atlas voor gemeenten van Gerard Marlet is een graadmeter voor de aantrekkelijkheid van steden, afgemeten aan factoren als cultuur, bereikbaarheid, veiligheid, kwaliteit woonvoorraad en horeca. Steden met een aantrekkelijke woonomgeving slagen erin hoogopgeleide, creatieve mensen aan te trekken en vast te houden. Dit is een belangrijke doelgroep voor de huidige en toekomstige arbeidsmarkt.

Apeldoorn scoort in de Atlas goed als het gaat om de ligging ten opzichte van werk en natuur. Op het gebied van een gevarieerd aanbod aan stedelijke voorzieningen ligt dit anders. Op de ranglijst podiumkunsten stond Apeldoorn in 2015 op plaats 42 van de 50 grootste gemeenten, op die van musea op plaats 30. Apeldoorn is qua bevolkingsomvang de 11^e stad van Nederland.

De grote toename van het aantal ouderen, een groep die gemiddeld welvarender is dan de eerdere generaties, zal zorgen voor een andere vrijetijdsbesteding van senioren. Dit geeft kansen, maar ook mogelijke spanning tussen het cultureel aanbod voor jong en oud in Apeldoorn.

Als het gaat om aantal banen per 1000 inwoners in de sector cultuur en erfgoed staat Apeldoorn op de 20^e plek. Apeldoorn heeft een mindere score op de variëteit van musea en podiumkunsten vergeleken met andere grote gemeenten in Oost Nederland.

Uit een grote enquête die NOS Nieuwsuur eind 2015 hield onder Nederlandse gemeenten blijkt dat de grote gemeenten minder tot niet bezuinigen op cultuur vanaf 2016. Het rijk heeft in 2013 bezuinigd, de grote gemeenten volgden die lijn, de kleinere gemeenten hebben bezuinigingen meer uitgesteld. Ook de uitgaven per gemeente op cultuur in 2015 zijn onder elkaar gezet. Apeldoorn geeft 90,- euro uit per inwoner en staat hiermee op plaats 32.

Minder geld

De culturele sector heeft vanaf 2013 te maken gehad met bezuinigingen door gemeenten, provincie en de centrale overheid. Ook de consument heeft bezuinigd op cultuurbestedingen. Het bedrijfsleven heeft bezuinigd waardoor de sponsorbijdragen en verhuringen (o.a. congressen) terugliepen. De combinatie van deze diverse bezuinigingen hebben elkaar in hun effect versterkt.

Voor het eerst sinds de jaren '60 van de vorige eeuw namen in heel Nederland bezoekers-aantallen, lidmaatschappen, het aantal inschrijvingen voor cultuurcursussen en het aantal cultuurproducties af. Daartegenover stegen de vaste lasten (lonen, huisvestingslasten, inkoop programma). Behalve de podia hebben vooral de bibliotheken en kunstencentra hiervan last gehad.

Het onderzoek 'Een hele onderneming' van de Rekenkamer Oost-Nederland naar cultureel ondernemerschap en de rol van de provincie is in maart 2016 gepubliceerd. Uit dit onderzoek blijkt dat het culturele instellingen wel gelukt is om te besparen, maar dat het genereren van nieuwe inkomsten minder succesvol is geweest. En de recent gepubliceerde Verkenning Arbeidsmarkt Culturele Sector van de Sociaal Economische Raad geeft weer dat vaste dienstverbanden bij instellingen worden omgezet naar zzp-constructies.

De Apeldoornse rekenkamer heeft in 2016 het onderzoek 'Knokken op eigen kracht' opgeleverd over de effecten van de bezuinigingen vanaf 2013 op sport en cultuur. Hieruit blijkt dat het ledental en aantal vrijwilligers binnen de verenigingen voor amateurkunst daalt, maar vooral door toenemende vergrijzing en andere interesses van de jonge doelgroep. De culturele instellingen hebben pas als allerlaatste middel op kwaliteit willen inboeten. Dit heeft te maken met houding maar ook met de noodzaak om voldoende betalende bezoekers te houden. De instellingen zijn efficiënter gaan werken en hebben structurele kostenbesparingen doorgevoerd (personeel en programma). Ongeveer de helft van de gemeentelijke subsidie voor de vier grote instellingen zit in huisvestingslasten, en die zijn nauwelijks beïnvloedbaar.

Er is ook sprake van meer verborgen nalieffecten. Veel organisaties teren al lange termijn in op reserves, en zijn bedrijfsmatig minder stabiel geworden, en dit (niet altijd zichtbare) proces is nog steeds aan de gang. Dit maakt dat de toekomstbestendigheid van sommige culturele voorzieningen nogal is verzwakt.

Verandering

De culturele sector staat voor de uitdaging om te vernieuwen, minder financieel afhankelijk te worden van de overheid, en aansluiting te houden bij de wensen van de hedendaagse en toekomstige consument. De houdbaarheid van bestaande cultuurformules staat onder druk.

De toekomstbestendigheid van het institutionele culturele aanbod staat onder druk. Door digitalisering, veranderend klantgedrag, na-ijleffecten van grote bezuinigingen en een afnemende financiële bijdrage van overheden en sponsors staat de sector voor een veranderings-opgave.

De opkomst van nieuwe media en de digitalisering in de afgelopen 15- 20 jaar hebben een enorme invloed op de productie en consumptie van cultuur. Het mediagebruik heeft zich ontwikkeld tot een concurrent van locatie gebonden cultuur-activiteiten. De effecten daarvan zijn inmiddels zichtbaar bij het vertrouwde instituut bibliotheek, waar een kernactiviteit als het uitlenen van boeken voor een deel wordt ingehaald door het digitale informatie- en literatuuraanbod.

De concurrentie tussen aanbieders in de vrijetijdsmarkt neemt toe. Nieuwe commerciële culturele spelers duiken op en de do-it-yourself-cultuur groeit. Er zijn meer private aanbieders van cultuurcursussen en expositieruimtes, zoals Tim Koldenhof Producties op het Zwitsalterrein, en de Apeldoorns Popschool op het Jean Monnetpark. Succesvolle buitenfestivals concurreren met de binnenpodia. De instroom bij het verenigingsleven neemt af, maar ad-hoc initiatief voor bijzondere culturele projecten neemt toe. Zo is in 2015 het Museumvoorkor.nl gestart door kunstenaars, worden er door kunstenaars tentoonstellingen georganiseerd in leegstaand vastgoed (bijvoorbeeld H10A en Studio28), en ontstaan er nieuwe festivals op nieuwe locaties.

Gesubsidieerde instellingen hebben altijd te maken met politieke legitimiteit: het aantonen van toegevoegde waarde. De overheid ondersteunt een culturele basis met publieke middelen, om een breed en toegankelijk cultuuraanbod mogelijk te maken. Dit aanbod moet wel bij de tijd blijven, en niet dubbelen met bestaand aanbod. Instandhouding van instituten is niet het doel, de activiteiten en de maatschappelijke meerwaarde staan centraal. De vanzelfsprekendheid van bestaande instituties staat onder druk. Het klassieke en aanbodgerichte denken moet meer plaats gaan maken voor een flexibeler en experimenteler model waarin het publiek (klant, deelnemer) een actievere rol krijgt.

Conclusie

Het zorg dragen voor een goede culturele infrastructuur is een belangrijke taak van de gemeente. Want het cultuuraanbod is een belangrijke factor voor de aantrekkelijkheid van Apeldoorn om te wonen, te werken en te recreëren.

De omgeving is veranderd: de klant verandert, er is minder geld, en nieuwe spelers duiken op. Dit geeft aanleiding tot herbezinning en verandering. De basisuitgangspunten voor cultuurbeleid blijven overeind, maar de invulling wordt aangepast.

We willen voldoende en optimaal benutte voorzieningen voor cultuur.

Daarom moeten er betere condities komen voor cultureel ondernemerschap, met een reëel subsidieniveau en verbetering van de exploitatiemogelijkheden van het cultureel vastgoed. Want Apeldoorn heeft een goede infrastructuur staan, van activiteiten en gebouwen, maar de toekomstbestendigheid hiervan staat sterk onder druk.

We willen een aanbod dat aansluit bij de actuele en toekomstige wensen van bedrijven, bezoekers en bewoners.

Daarom willen we in het nieuwe cultuurbeleid de juiste voorwaarden bieden voor (product)- vernieuwing, nieuwe formules en een optimaal op de doelgroepen toegesneden Apeldoorns aanbod.

We willen de aantrekkingskracht en bereikbaarheid van aanbod waarborgen en vergroten.

Daarom zetten we in op spreiding van cultuur, de financiële bereikbaarheid van cultuur, de kennismaking met cultuur door cultuureducatie en zomeraanbod voor inwoners en toeristen.

In het nieuwe cultuurbeleid 2017-2020 wordt ingezet op cultuureducatie, vernieuwing van aanbod en formules en exploitatieverbetering van het vastgoed. We spreken dan concreet over voortzetting van Cultuureducatie met Kwaliteit, meer inzet op jong cultureel initiatief en talentontwikkeling, ondersteuning van nieuwe allianties, een nieuwe formule voor jonge cultuur in het Huis voor Schoone Kunsten, doorontwikkeling van CODA Cultuurwarenhuis, Orpheus als Podiumhart van Apeldoorn, enzovoort.

CULTURELE AGENDA 2017-2020

Jonge Cultuur

Apeldoorn is een kindvriendelijke stad, dat willen we behouden en versterken.

Het culturaanbod is voor alle Apeldoorners, van jong tot oud. Extra aandacht gaat uit naar de doelgroep jeugd/jongeren en jonge gezinnen.

Jong geleerd is oud gedaan: scheppen, ontwerpen en creëren zijn de vaardigheden van de toekomst.

Nieuw initiatief

Vernieuwing vindt vaak plaats van onderaf of aan de rand, buiten de gevestigde instituties.

Veel initiatief vindt plaats zonder inmenging van de overheid. Maar de overheid kan zorgen voor goede randvoorwaarden

Nieuwe Allianties

Steeds meer gaan culturele instellingen een actieve binding aan met klanten en producenten, zoeken samenwerking met elkaar, ondernemers en klanten.

Steeds meer wordt cultuur niet alleen weggestopt in gebouwen, maar wordt actiever gebruik gemaakt van de buitenruimte, digitale kanalen en alternatieve locaties.

Steeds meer vinden samenwerkingen plaats tussen cultuur met onderwijs, zorg en welzijn, en ook met de creatieve sector, evenementen en uitgaansgelegenheden.

Vooraf om nieuw publiek te vinden, of andere doelgroepen te bedienen, vinden er cross-overs plaats: samenwerkingsverbanden tussen verschillende disciplines.

Nieuwe formules

De grote culturele instellingen CODA, Orpheus, Gigant en Markant zijn culturele basisvoorzieningen van Apeldoorn.

Deze instellingen moeten samenwerken en hun formules vernieuwen om aansluiting te blijven houden met de klant van nu en van morgen.

CODA steekt in op doorontwikkeling van het concept Cultuurhuis, Orpheus op Podiumhart van de stad, Gigant en Markant gaan samen richting een huis voor jonge cultuur.

We sturen bij de instellingen aan op verscherping van profiel, samenwerking en onderscheidend cultureel aanbod, passend bij de strategische pijlers van Apeldoorn.

Culturele uitvraag

Deze cultuurnota is te zien als een 'culturele uitvraag' voor deze speerpunten (het 'wat'). Als bijlage hebben we verschillende 'culturele proposities' (het 'hoe') bijgevoegd van verschillende culturele partners:

Markant/Gigant Samen

Cultuurhuis CODA

Orpheus Podiumhart van Apeldoorn

Manifest Stichting Cultuurkwartier

Music Made In Apeldoorn en Proeftuinen

NJO en Ereprijs meerjarenplannen

ACEC creatieve buitenboordmotor

Versterking popscene (Poppunt Apeldoorn)

In Apeldoorn kan meer!

Dit maken we mede mogelijk door dit te verwerken in nieuwe meerjarenafspraken voor bestaande subsidiestromen, en **nieuwe investeringen**:

Sprankelend Culturaanbod

In Apeldoorn kan meer!

Modernisering Vastgoed

Cultuureducatie

Culturele vorming zorgt voor ontwikkeling van het kind tot een prettig en gezond mens met een fit brein. Goed cultuuronderwijs draagt bij aan een inspirerend, betekenisvol en succesvol leven.

Een algemene leidraad voor kunst- en cultuurbeleid is het concept van de creatieve keten. Dat gaat uit van de functies die de culturele sector in een stad kan vervullen. De creatieve keten bestaat uit de schakels leren, produceren, presenteren en interesseren. Cultuureducatie staat aan de basis van de keten, en zorgt niet alleen voor de ontwikkeling van creativiteit, maar ook voor de toekomstige productie en afname van cultuur. En in deze keten is er wisselwerking tussen amateurkunst en professionele kunst: van vereniging tot podium.

Kunst en cultuur zijn de ruggengraat van creatief kennisland, zo wordt het treffend verwoord in de Culturele Agenda 2017-2020 van de Raad voor Cultuur. Nederland staat in de top 5 van de meest innovatieve kennislanden. Om die positie vast te houden is het belangrijk om te investeren in creatief vermogen met cultuuronderwijs.

Foto: Markant Apeldoorn

Cultuureducatie maakt onderwijs levendig. Het inspireert, stimuleert, motiveert en geeft kinderen bovendien onvergetelijke ervaringen. Cultuuronderwijs geeft kinderen de mogelijkheid om hun talenten te ontdekken, daar waar ze die misschien nog niet kennen. Het daagt hen uit om zélf uit te vinden, om zélf te onderzoeken.

De plek bij uitstek om zoveel mogelijk kinderen in aanraking te brengen met cultuur is het basisonderwijs. Door cultuureducatie te verankeren in het curriculum en samenwerking aan te gaan met culturele instellingen laat de school elk kind structureel kennismaken met kunst, erfgoed en media.

De inzet van de gemeentelijke ondersteuning voor cultuureducatie spitsen we toe op de jonge generatie (tot en met 18 jaar), op de binnenschoolse cultuureducatie en op projecten in de wijken.

We sturen op vernieuwing en meer aansluiting tussen vraag en aanbod van het buitenschoolse kunst- en culturaanbod voor jongeren.

We sturen verder aan op samenwerking tussen kunst- en cultuurinstellingen en het onderwijs.

Cultuur op school

Binnenschools is Cultuurwijzer Apeldoorn (onderdeel van Markant) het coördinatiepunt voor kunst- en cultuureducatie. Cultuurwijzer bemiddelt tussen de vragen uit het onderwijs en het Apeldoorns cultureel aanbod.

Scholen kunnen met ondersteuning van Cultuurwijzer vanuit de rijksbijdragen voor cultuureducatie (prestatiebox) een passend aanbod voor hun school inkopen. Van Cultuurwijzer maken zowel de culturele instellingen als het primair en voortgezet onderwijs intensief gebruik. Vrijwel alle (64) basisscholen maken structureel gebruik van het aanbod van Cultuurwijzer. Apeldoorn scoort landelijk erg goed in aanpak en bereik.

Cultuureducatie met Kwaliteit

Cultuureducatie met Kwaliteit is bedoeld om scholen en culturele instellingen te ondersteunen bij de ontwikkeling van doorgaande leerlijnen voor het cultuur-onderwijs en op het opleiden van leerkrachten op gebied van cultuuronderwijs. De ambitie voor het vervolg van CMK in 2017-2020 is om alle basisscholen in Apeldoorn te bereiken. Cultuurwijzer zorgt voor de aanvraag en de uitvoering van het project in het Apeldoornse basisonderwijs.

De rijksoverheid heeft daarnaast ook gelden beschikbaar gesteld voor de invoering van combinatiefunctionarissen (regeling 'Impuls Brede Scholen, Sport en Cultuur'). Deze regeling heeft tot doel dat de jeugd tot 18 jaar vertrouwd raakt met één of meer kunst- en cultuurvormen en het stimuleren van actieve kunstbeoefening onder jongeren. In Apeldoorn zijn 6 Brede Scholen (bestaande uit 18 basisscholen) actief. Op deze scholen is er naast onderwijs ook een aanbod op het gebied van kinderopvang, welzijn, sport en cultuur. Scholen werken hiervoor samen met instellingen en organisaties. In Apeldoorn worden combinatiefunctionarissen voor cultuur ingezet vanuit Markant en CODA.

We willen het aantal scholen met een doorlopende leerlijn cultuureducatie in het curriculum vergroten.

Het succesvolle rijksproject 'Cultuureducatie met Kwaliteit', waarvoor 50% matchingsbijdrage van de gemeente nodig is, willen we voor de nieuwe periode 2017-2020 voortzetten.

Muziektalent

Foto: JON

Vanaf 2004 is gericht ingezet op Apeldoorn als de stad voor 'Jong Muzikaal Talent'. Dit omdat Apeldoorn beschikt over een van de beste muziekzalen (Orpheus) van Nederland en omdat in Apeldoorn organisaties gevestigd zijn die in hoge mate gericht zijn op jong muzikaal talent.

Orkest de Ereprijs, de Internationale Stichting Masterclass Apeldoorn, het Nationaal Jeugd Orkest en sinds kort ook JeugdOrkest Nederland opereren vanuit Apeldoorn lokaal, nationaal en zelf internationaal niveau. Talentontwikkeling en professionele ontwikkeling zijn voor alle vier de organisaties centrale thema's.

Het NJO organiseert elke zomer de Muziekzomer in Gelderland, met meer dan 60 concerten in 2 weken op bijzondere locaties. Daarnaast zijn ze actief met allerlei kleine en grote activiteiten door

het jaar heen en genieten daarmee landelijke bekendheid. Orkest de Ereprijs biedt naast de concerten die zij geeft een podium aan compositietalent in de jaarlijkse Young Composers Meeting. De Ereprijs werkt samen met het Gelders Orkest in het Orkest van de 21ste eeuw. Het NJO en de Ereprijs hebben een hechte samenwerking met Nederlandse conservatoria zoals ARTEZ. Het Gelders Orkest en Ereprijs ondersteunen het muziekonderwijs op scholen, ook in Apeldoorn, met educatieve projecten, in samenwerking met leerkrachten, Cultuurwijzer en andere culturele instellingen.

Het ISMA (Internationale stichting masterclasses Apeldoorn) organiseert elk jaar in augustus masterclasses voor internationaal jong muzikaal toptalent onder leiding van bekende docenten, in samenwerking met diverse organisaties zoals NJO en Markant. In het Jeugd Orkest Nederland (JON), sinds januari 2016 gevestigd in Apeldoorn, spelen ongeveer 85 getalenteerde jongeren afkomstig uit het gehele land. Het JON is voor Nederland een belangrijke leerschool voor orkestspel op hoog niveau, en is in Apeldoorn een kweekvijver voor het NJO en ISMA. ISMA, JON en het NJO werken nauw met elkaar samen, en bieden samen jonge talenten van 14 tot 26 jaar een doorlopende leerlijn.

Ieder jaar vindt het Theater Jongerenfestival (TJOF) plaats in Schouwburg Orpheus. TJOF is een festival waar Apeldoornse jongeren tussen de 12 en 25 jaar de kans krijgen hun talenten te laten zien op het gebied van zang, dans of theater. De organisatie bestaat uit Schouwburg Orpheus, New Arts Apeldoorn en Tim Koldenhof Producties.

We zetten in op doorontwikkeling van de combinatie tussen professionele muziek en talentontwikkeling, door dit onderdeel te laten uitmaken van de prestatie-afspraken met de gezelschappen, en door extra investeringen.

TJOF (foto: Tim Koldenhof Producties)

Proeftuinen

Op regionaal niveau werkt Apeldoorn samen met de grote steden en de provincies Gelderland en Overijssel in het samenwerkingsverband Landsdeel Oost Nederland.

De Ereprijs (foto: Marije van den Berg)

De basisinfrastructuur voor de podiumkunsten in Gelderland bestaat uit Introdans, Het Gelders Orkest en theatergroep Oostpool in Arnhem, jeugdtheater Kwatta in Nijmegen en Orkest De Ereprijs en NJO/JON in Apeldoorn. Deze organisaties worden grotendeels door de rijksoverheid en de landelijke cultuurfondsen gefinancierd, aangevuld door bijdragen van de provincies Gelderland en Overijssel en de grote gemeenten. Het primaire werkgebied is Oost Nederland. De betrokken overheden vinden het belangrijk dat de gezelschappen de weg vinden naar de inwoners van Gelderland en zich als een vaste waarde manifesteren op de podia in de verschillende steden. Tegelijkertijd staan de gezelschappen en de podia voor de opgave om hun publieksbereik te vergroten en te verbreden.

De grote gemeenten en de beide provincies in Oost Nederland hebben met het ministerie van OCW afgesproken dat de komende vierjarige kunstplan-periode wordt benut voor projecten en experimenten (zogenaamde proeftuinen) gericht op verjonging en verbreding van publiek voor de podiumgezelschappen en versterking van het samenspel met de podia in landsdeel Oost. Het NJO/JON heeft samen met het Gelders Orkest en het Orkest van het Oosten het initiatief genomen voor de proeftuin 'Talentontwikkeling klassieke muziek': vanaf de lokale muziekscholen tot aan de conservatoria en professionele orkesten. De Ereprijs ontwikkelt een Proeftuin die de Young Composers Meeting verbindt met het conservatorium Artez, middelbare scholen in Gelderland en Duitsland, te presenteren op de podia in Gelderland en Overijssel.

De activiteiten van NJO, ISMA, JON en Ereprijs trekken een groot publiek, afkomstig uit Apeldoorn, de regio, en voor sommige activiteiten uit het hele land. Liefhebbers te over, maar de bekendheid voor heel Apeldoorn kan een stuk groter. Apeldoorn heeft iets bijzonders in huis, en dat willen de instellingen onder de noemer "Music Made in Apeldoorn" laten zien bij bestaande festivals. Dit initiatief is nu in ontwikkeling.

We willen meer zichtbaarheid van en samenwerking tussen onze muziekorganisaties in Apeldoorn. Daarom ondersteunen we de ontwikkeling van de Proeftuinen en Music Made in Apeldoorn.

Pop en podia

Stichting Gigant is het bekendste podium voor popmuziek en dance. Gigant is met de JT Bioscoop de verbinding van het Cultuurkwartier naar het uitgaansgebied, en is mede daarom van belang voor de levendigheid in de binnenstad. Maar op het gebied van popcultuur is nog veel meer gaande.

Popzaal Gigant (foto: Henk Schrier)

Horecagelegenheden zoals het Bluescafé programmeren popmuziek. Het vermogen van deze kleine podia werd zichtbaar bij de Apeldoornse editie van de landelijke Popronde die door vrijwilligers werd georganiseerd. Overal verspreid oefenen bandjes, van garagebox tot de Popschool tot Real-X op het Zwitsalterrein. Orpheus programmeert af en toe grote concerten. En de buitenfestivals zijn de grootste blikvangers voor populaire live-muziek.

Stichting Poppunt Apeldoorn heeft het initiatief genomen tot een onderzoek naar kansen voor de popcultuur in Apeldoorn. De gemeente heeft dit onderzoek financieel mogelijk gemaakt en de resultaten zijn kort geleden beschikbaar geworden. Voor het onderzoek zijn in totaal zes verschillende enquêtes uitgezet onder de

verschillende doelgroepen binnen de Apeldoornse popcultuur: Bands / muzikanten, podia, oefenruimtes / studio's, educatie, winkel / verhuur / reparatie en media. Uit de enquête-reacties en gesprekken komt een beeld naar voren over de popcultuur in Apeldoorn en wat de specifieke behoeftes en wensen in het veld zijn.

De uitkomst van het recente onderzoek is dat er veel meer uit popmuziek te halen valt in Apeldoorn. Er wordt meer muziek gemaakt dan algemeen bekend is, maar er is geen sprake van een zichtbare popscene. Voor verschillende doelgroepen ontbreekt een echte centrale plek, er is te weinig samenwerking en repetitieruimte, en er is behoefte aan een goede plek voor beginnende bands om op te treden.

De uitkomst van het onderzoek is verrassend in die zin dat er meer popmuziek in Apeldoorn is dan algemeen bekend is. De stichting Poppunt heeft het op zich genomen om met beoefenaars, podia en andere initiatiefnemers werk te maken van de uitkomst van het onderzoek. Het is op dit moment nog niet bekend waar dit precies toe zal leiden, het initiatief is nog pril. De vrijwilligers die elk jaar de Popronde voor Apeldoorn organiseren willen ook verder in gesprek over mogelijkheden voor popmuziek en Apeldoorn. Ook is er in juli 2016 door het platform Jong Apeldoorn meegedacht over de toekomst met stichtingen Gigant en Markant, met als uitkomst constructieve suggesties voor het aanpassen van het aanbod.

Wij willen Stichting Poppunt waar nodig de helpende hand bieden om de popcultuur in Apeldoorn te versterken, want er is vraag naar meer podium- en oefenruimte.

Beeldende Kunst

CODA museum, Stichting ACEC en de Stichting Ateliers Apeldoorn verzorgen podia en activiteiten voor de Apeldoornse beeldende kunst. Daarnaast zijn er (soms tijdelijke) kunstenaarsinitiatieven zoals galerie H10A en Studio28 die kunstprojecten verzorgen in leegstaand vastgoed. De stichting SLAK, de grootste ateliervershuurder van Nederland, zorgt in opdracht van de gemeente voor betaalbare atelierruimte voor kunstenaars.

CODAmuseum (foto: Angela Stouten)

Museum

CODA Museum richt zich op erfgoed: de geschiedenis van Apeldoorn en de regio, op moderne kunst en design: werken op en van papier, kunstenaarsboeken en het sieraad, als onderdeel van beeldende kunst. Het CODA museum is één van trekkers in Apeldoorn van bezoekers van buiten de regio. Vooral tentoonstellingen als Paper-Art krijgen veel landelijke aandacht. Maar ook tentoonstellingen op het grensvlak tussen kunst en geschiedenis doen het goed. Een bloemlezing uit de collectie ADO speelgoed is dit najaar getoond in twee Japanse musea. CODA heeft met Orpheus in 'In Apeldoorn Kan Meer!' de ambitie neergelegd om met onderscheidende festival programmering bij te dragen aan de Apeldoornse ambities op het gebied van toerisme en citymarketing.

Kunstinitiatieven

Kunstenaars zijn ook te vinden in verschillende gelegenheidscoalities, leegstandsinitiatieven (galeries, projectruimtes), alternatieve podia en horeca (bijvoorbeeld ArtCafé SamSam). En steeds meer komt een nieuwe kunstvorm, Street-Art, in het straatbeeld. In Apeldoorn heeft het New Arts (onderdeel Markant) met het initiatief Klein Berlijn gezorgd voor een aantal monumentale muurschilderingen in de openbare ruimte.

Gijs VanHee (foto: Medea Huisman)

Collectie buitenkunst

In Apeldoorn staan meer dan 100 moderne kunstwerken in de openbare ruimte. De gemeente heeft sinds 2007 geen actief aankoopbeleid meer voor nieuwe kunstwerken. Nieuwe kunstwerken komen incidenteel tot stand, bijvoorbeeld door schenkingen.

Carel Visser, winnaar Wilhelminaring 2004

En de Stichting Wilhelminaring zorgt voor een tweejaarlijkse kunstopdracht aan de winnaar van de Wilhelminaring, de oevreprijs voor Nederlandse beeldhouwkunst. De stichting heeft aangegeven programma's te willen ontwikkelen voor verschillende doelgroepen (toeristen, jongeren) om beeldende kunst onder de aandacht te brengen. Dit, met andere initiatiefnemers en scholen in Apeldoorn. Het nieuwste initiatief in Apeldoorn is het museum voor KOR (kunst in de openbare ruimte). Dit initiatief bestaat uit kunstenaars, schrijvers en vormgevers en stelt zich ten doel om alternatieve manieren de

kunstcollectie beleefbaar te maken (o.a. met rappende rondleiders, een audiotour en marketingcampagnes).

Op het gebied van grotere kunstevenementen zoals buitententoonstellingen is er in Apeldoorn nog een wereld te winnen. Apeldoorn heeft immers een grote collectie buitenbeelden en veel initiatiefnemers. Het zou een goede zaak zijn dat deze initiatiefnemers elkaar meer vinden en komen met nieuwe kunstinitiatieven, zoals dat gebeurt bij het Erfgoedplatform Apeldoorn.

Creatieve sector

Kunstenaars maken onderdeel uit van een grotere groep creatieven, bijvoorbeeld grafisch vormgevers of architecten. Steden investeren bewust in het scheppen van een goed vestigingsklimaat voor creatieve bedrijvigheid omdat deze sector een stuwende kracht is voor vernieuwing en economische ontwikkeling.

Foto: Ketelhuis Apeldoorn

In Apeldoorn zijn op allerlei locaties creatieve éénpitters en bedrijven gevestigd. Men heeft een sterke voorkeur voor hergebruik van voormalige industriële gebouwen en andere leegstaand vastgoed met onorthodoxe werksettings, zoals het gebouw TOT2021, diverse gebouwen op het Zwitsal terrein, het Ketelhuis, Fizzionparc, enzovoort. De diensten van deze bedrijven worden zowel in Apeldoorn als daarbuiten afgenomen.

Foto: ACEC gebouw

In het Cultuurkwartier heeft het ACEC-gebouw zich ontwikkeld tot een verzamellocatie van creatieve bedrijvigheid. Steeds meer vormgevers, mediabedrijven, en ontwerpers hebben zich hier gevestigd. Bovenin het gebouw is de oefenruimte van De Ereprijs. Het Apeldoorns Centrum voor Eigentijdse Cultuur op de begane grond van dit gebouw sluit aan op deze bedrijvigheid met experimentele tentoonstellingen, lezingen, netwerkbijeenkomsten en debatten. Kunstenaars van binnen en buiten Apeldoorn kunnen elkaar hier in tentoonstellingen ontmoeten.

We zetten in op samenwerking, nieuwe initiatieven en buitenprojecten voor en door kunstenaars, en op versterking van de formule ACEC voor uitwisseling tussen Apeldoornse en niet-Apeldoornse kunstenaars.

Erfgoed en architectuur

De culturele rijkdom van Apeldoorn gaat ver terug. Er zijn veel sporen uit het verleden als de grafheuvels, de ijzerindustrie, agrarische nederzettingen en landschappen, maar ook eeuwenoude Veluwe mythen en sagen, gekanaliseerde sprengbeken en watermolens voor de papierindustrie, Radio Kootwijk en natuurlijk de Oranjeschiedenis met Het Loo.

Voorm Centraal Beheer door Herman Herzberger

De waardering van de Apeldoorners voor de geschiedenis en de eigen omgeving is groot. Er zijn vele organisatorische verbanden die de ruimtelijke kwaliteit, architectuur, het erfgoed, de cultuur- en kunsthistorische collecties en het (bodem)archief zichtbaar maken voor een breed publiek. Dit leidt tot allerlei initiatieven, zoals wandelroutes, lezingen, stadstuinen en initiatief om de oude gevels in de binnenstad te herstellen.

Foto: Paleis Het Loo

Het Apeldoorns Gidsen Collectief is een mooi voorbeeld van een vrijwilligersinitiatief rond erfgoed. Deze stichting heeft als doel het publiek kennis te laten maken met de cultuurhistorie, het erfgoed en de architectuur van de gemeente Apeldoorn in de breedste zin van het woord. De stichting verzorgt bijzondere wandelingen door diverse Apeldoornse wijken en buurten en lezingen over de cultuurhistorie, het erfgoed en de architectuur van Apeldoorn. Het Apeldoorns Gidsen Collectief is lid van het Erfgoedplatform Apeldoorn.

Het Erfgoedplatform Apeldoorn (EPA) bestaat sinds 2002 en is in 2013 omgezet in de Stichting Erfgoed Platform Apeldoorn. Dit samenwerkings-

verband van wel 15 verenigingen organiseert vele activiteiten voor inwoners en bezoekers van Apeldoorn, zoals de Open Monumentendagen en het Historisch Café. CODA biedt met het archief en de historische museumcollectie de verzamelpaats, de etalage en een inhoudelijke thuishaven van de Apeldoornse geschiedenis (zowel fysiek als digitaal).

De beleving van erfgoed en de geschiedenis van Apeldoorn wordt gepresenteerd in de CODA bibliotheek. CODA heeft hier in 2015 twee landelijke innovatieprijzen mee gewonnen. Samen met het Erfgoedplatform Apeldoorn wordt de lokale geschiedenis d.m.v. activiteiten en presentaties levend gehouden.

Foto: gevelfonds Apeldoorn

Toerisme en cultuur

Foto: Radio Kootwijk

Cultuur kleurt de stad, en draagt ertoe bij dat de stad aantrekkelijk is om te wonen, te werken en te bezoeken. Daarbij levert cultureel aanbod een positieve bijdrage aan het stadsimago.

Apeldoorn biedt een mooie groene omgeving, met stadsparken en stedelijke voorzieningen, een uitgebreid woonaanbod, goede bereikbaarheid, een veelzijdig bedrijfsleven en een uniek vrijetijdsaanbod. Culturele voorzieningen zijn een belangrijk onderdeel van dit vrijetijdsaanbod. Met (top-) evenementen, erfgoed, toeristische attracties en het landschap, zijn ze het visitekaartje van de stad. Ze geven de stad een oorspronkelijk en onderscheidend gezicht naar buiten, en maken de stad tot een levendige plek, waar mensen willen komen, zijn en blijven. Cultuur is een troefkaart voor het aantrekken van toeristen en het imago van een stad. En andersom heeft de cultuursector profijt van het toerisme en van een aantrekkelijke beeldvorming.

Paleis het Loo (foto: VisitVeluwe)

Apeldoorn heeft gekozen voor citymarketing, en er zijn nu verschillende instanties die hieraan werken: VisitVeluwe, Stichting Apeldoorn Promotie en het Toeristisch Platform. Culturele instellingen kunnen een bijdrage leveren om Apeldoorn positief en helder te verkopen. Dit kan door culturele programmering te richten op specifieke doelen van de citymarketing, door de onderscheidende kracht van Apeldoorn te benadrukken, en als instelling zélf een zeer onderscheidend product te leveren.

We zien bij recreanten een grote interesse voor de combinatie van cultuur, erfgoed en natuur met een bijzondere belevingswaarde. De ontwikkeling van nieuwe allianties en arrangementen is echter nog in een pril stadium. Goede voorbeelden zijn evenementen die zich verbinden aan het landschap, landschappelijke organisaties die zich steeds meer richten op cultuur en erfgoed, bijvoorbeeld met fietsroutes, locatietheater of tentoonstellingen, of musea die zich net als allerlei andere attracties heel bewust in de vakantieperiode richten op de toerist. CODA en Orpheus hebben met een oproep 'In Apeldoorn Kan Meer!' de hand opgestoken om extra programma voor de toeristische doelgroepen te organiseren.

We sturen aan op optimale aansluiting tussen cultuuraanbod en toerisme door nieuw onderscheidend cultureel programma, in aansluiting met het beleid voor evenementen en citymarketing.

Cultuurfestivals

Cultuurfestivals dragen in hoge mate bij aan bewonerstevredenheid (onderzoek Brand Consultancy, 2015). Het is mede daarom interessant om de kansen voor de verdere ontwikkeling van cultureel evenementen-aanbod serieus te nemen. De buitenruimte is het grootste podium van de stad.

Apeldoorn heeft een uitgebreid vrijetijds-aanbod. Naast theater, film, eten en uitgaan, winkelen, sport en recreatie zijn er jaarlijks om en nabij de 550 evenementen als de allerkleinste ook worden meegeteld. De gemeente Apeldoorn ondersteunt ongeveer eenderde van alle evenementen met subsidies. Tweederde draait op eigen kracht.

Voorbeelden van culturele evenementen zijn de NJO Muziekszomer Gelderland, Grasnapsky, Theaterstraat Ugchelen, Theater op 't Zand, 4everGreen, Roots in the Woods, het Drakenbootfestival met popprogrammering, de Stationsdance en Summerlovers, de Open Monumentendagen, de StadsOase, Cultuurkwartier Open, enzovoort.

Buitenevenementen worden meer en meer bezocht. In Apeldoorn heeft de relatie cultuur en landschap potentie. Voorbeelden hiervan zijn evenementen rond Paleis het Loo, Roots in the Woods, Theater op 't zand, openluchtbioscoop Berg&Bos. Ook de relatie met kunst en cultureel erfgoed werkt goed (de Zwitsallocatie, Radio Kootwijk, NJO op het Spelderholt). Voor openluchttheater is er veel ruimte, maar het aanbod hiervan is bescheiden. Wel valt op dat veel vernieuwing in het aanbod vanuit het culturele veld ontstaat. Zo is er incidenteel bijzondere culturele programmering op het Zwitsalterrein, activiteiten rond het 2021 gebouw en nieuwe programmering op het Cultuurplein (StadsOase, Cultuurkwartier Open). De komst van Serious Request 2017 naar Apeldoorn biedt veel kansen voor cultuur. Vooral de popsector kan zich hier goed aan verbinden, maar er valt ook te denken aan beeldende kunst, orkesten en amateurkunst. Als deze 'side-events' goed slagen kan dit ook een meerwaarde betekenen voor culturele samenwerking en meerjarige spin-off.

StadsOase Cultuurplein (foto: Gerard Oltmans)

De stichting Cultuurkwartier heeft ideeën ontwikkeld voor nieuwe buitenprogrammering rond Apeldoorns erfgoed en het thema kunst en landschap. Dit, in nauwe samenwerking met kleinere initiatiefnemers, het bedrijfsleven en de horeca in het centrumgebied. Het plan is om projecten en evenementen te organiseren die periodiek terug komen en waaraan zoveel mogelijk Apeldoorners mee kunnen doen.

We willen meer levendigheid in de (binnen)stad. Daarom wordt ingezet op meer cultuurfestivals, en onderscheidend cultureel programma.

Cultuur en welzijn

Cultuurparticipatie heeft een belangrijk positief effect op de vitaliteit, de gezondheid en het welzijn. Cultuur verbindt en is een grote drager van vrijwilligerswerk.

Sinds enkele jaren zijn gemeenten verantwoordelijk voor onder meer de ondersteuning van inwoners die momenteel gebruik maken van begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Meer dan drie miljoen Nederlanders zijn 65 jaar of ouder. Ook in Apeldoorn neemt het aantal ouderen toe. Met de groei van de groep ouderen in onze samenleving doen zich nieuwe kansen voor.

We zien dat de landelijke fondsen, zoals het VSB fonds en het Fonds Cultuurparticipatie zich instellen op projecten gericht op verbindingen tussen cultuur en ouderenzorg. Mede hierdoor ontstaan initiatieven voor een beter op ouderen toegerust aanbod, zodat zij zich op cultureel gebied kunnen blijven ontwikkelen. In Apeldoorn zijn er verschillende initiatieven die van deze fondsen gebruik maken.

Met de groei van het aantal ouderen zal ook de markt voor cultureel aanbod voor deze doelgroep groeien. En we zien dat ouderen graag vitaal blijven en zich vrijwillig willen inzetten voor cultuur of als toeschouwer van cultuur willen genieten. De culturele instellingen en verenigingen kunnen gewoonweg niet zonder deze vrijwilligers functioneren.

Oefenruimtes (foto: Real-X)

Ook het jeugd- en jongerenwerk gaat goed samen met cultuur. Via culturele activiteiten leren kinderen en jongeren met elkaar samen te werken hun talenten ontdekken. Don Bosco en Real-X hebben oefenstudio's voor muziek en organiseren optredens. MuDanThe organiseert wijkprojecten en workshops voor scholen.

Koningin Máxima bezoekt Stichting Samen Leven in het Kristal, 2015 ANP foto Remko de Waal

Voorbeeld: Stichting Kristal Samen Leven

In 2011 startten het Oranje Fonds en het Fonds voor Cultuurparticipatie, op initiatief van Koningin Máxima, het programma Kinderen Maken Muziek. Doel van het programma is dat kinderen samen een muziekinstrument leren bespelen en samen muziek maken. Daarnaast staan het bevorderen van sociale cohesie en het versterken van actief burgerschap centraal. Dit is een bijzonder concept dat verbinding maakt tussen leerlingen met en zonder beperking maar dat ook wijkgericht is. In Apeldoorn wordt dit project uitgevoerd in het multifunctioneel centrum Kristal. In het project participeren leerlingen van twee reguliere basisscholen en van twee scholen voor speciaal onderwijs die in het Kristal gevestigd zijn. Na het volgen van wekelijkse lessen stromen leerlingen door naar het leerorkest. Daarnaast kunnen leerlingen gebruik maken van de online muziekschool. De organisatie van dit project bestaat uit vier scholen, Markant, MEE Veluwe en muziekverenigingen. Het is ondersteund door het Oranjefonds en het Fonds Cultuurparticipatie.

Voorbeeld: Cultuur bij je buur!

Cultuur bij je buur! (foto: Peter Vroon)

Onder regie van stichting Markant is meerdere malen het project 'cultuur bij je buur' georganiseerd. Op onverwachte plekken in de stad en de dorpen worden optredens, exposities en voorstellingen georganiseerd, maar niet op de reguliere podia. Om een artiest te zien hoeft het publiek niet naar een optreden toe, maar komt de

artiest naar het publiek. Koren, verhalenvertellers, bands, schilders, fotografen, singer-songwriters en dansers treden in dat weekend op, op plaatsen die de inwoners van Apeldoorn zelf aanbieden. Zij zijn hun gastheer/vrouw in huiskamers, achtertuinen, bedrijfskantines, verzorgingshuizen en winkels. De optredens en exposities zijn openbaar en gratis toegankelijk, en zorgen voor ontmoeting en een alternatieve cultuurervaring.

CODA Onvergetelijk (foto: CODA)

Voorbeeld: CODA Onvergetelijk

In april 2013 startte het Van Abbemuseum, in samenwerking met het Stedelijk Museum Amsterdam, een speciaal programma voor mensen met Alzheimer en hun mantelzorgers. Het is geïnspireerd op het Meet Me at MoMA-programma van het Museum of Modern Art in New York. Dankzij steun van het Gieskes-Strijbis Fonds hebben deze musea een driejarig programma ontwikkeld waarmee 10 andere musea in Nederland (waaronder CODA) en België ook het succesvolle programma konden opzetten. Steeds meer mensen krijgen direct of indirect te maken met dementie en de ziekte van Alzheimer. Kijken naar kunst biedt deze mensen de mogelijkheid om ideeën uit te wisselen zonder terug te hoeven vallen op het korte termijn geheugen en biedt toegang tot het lange termijn geheugen en persoonlijke ervaringen. Bovendien stimuleert kijken naar kunst de hersenen. Op deze krijgen mensen die maken hebben met dementie de mogelijkheid om zich te uiten en in dialoog te gaan. Bijzonder aan het programma is dat het niet alleen leidt tot een verbetering van de kwaliteit van leven van de persoon met dementie, maar dat het ook positieve effecten heeft voor de mantelzorger en de relatie tussen beiden.

Er zijn veel initiatieven bij instellingen en stichtingen voor de combinatie cultuur en welzijn. De gemeente faciliteert dit financieel via meerjarenafspraken met culturele instellingen en ad hoc op projectbasis. Ook kunnen initiatieven beroep doen op landelijke fondsen.

Amateurkunst

Amateurkunstverenigingen zijn het culturele cement van Apeldoorn, maken verbinding met de wijken en dorpen, en zijn een grote bron van vrijwilligerswerk. Amateurkunst zorgt voor ontplooiing en draagvlak voor professionele kunstbeoefening.

Amateurkunst is letterlijk liefhebberij. Het gaat om mensen zonder professionele intentie aan kunstbeoefening doen. Voor de jonge beoefenaar is dit soms anders, want de amateurkunstsector is een kweekvijver voor talent in de dop. Amateurkunst leeft als nooit tevoren, als gekeken wordt naar de landelijke en lokale talentshows en de levendige wereld van YouTube.

Foto: Stichting Muziektent Oranjepark

De Apeldoornse rekenkamercommissie heeft in het onderzoek naar effecten van bezuinigingen ook de verenigingen onder de loep genomen. Het beeld dat hieruit naar voren kwam was dat grosso modo de bezuinigingen zijn opgevangen door contributieverhogingen. Eventuele problemen in de continuïteit waren hoogstens gedeeltelijk een gevolg van bezuinigingen, maar een andere trend komt duidelijker naar voren. Nieuwe aanwas komt minder makkelijk tot stand. Jonge mensen 'zappen' meer in activiteiten en willen zich minder langdurig verbinden aan activiteiten. Ook vrijwilligers voor bestuur en andere activiteiten zijn minder makkelijk te vinden, omdat ook hier langdurige betrokkenheid wijkt voor kortstondige inzet.

De gemeente subsidieert met normsubsidies, een bedrag per lid afgezet tegen een subsidieplafond. Op het budget is 60% op bezuinigd, en het aantal aanvragen is ongeveer gelijk gebleven. Politiek komt al geruime tijd de vraag naar boven hoe effectief de subsidies voor verenigingen eigenlijk zijn. De conclusies van de rekenkamercommissie bieden gedeeltelijk zicht op de werkelijke noodzaak van het subsidiegeld.

Opvallend is het groeiende succes van de Culturele Pleinmarkt en Stichting Muziektent Oranjepark. Deze kunstpodia kunnen rekenen op een vaste en groeiende belangstelling, en combineren amateurkunst en professionele kunst. De Pleinmarkt voor Orpheus is van één naar drie dagen gegaan, en de Muziektent Oranjepark is een vaste waarde voor Apeldoorn geworden.

Culturele Pleinmarkt, mix professionele en amateurkunst

SpektAKel is het servicepunt voor amateurkunst in Apeldoorn en een onderdeel van Markant, en is er voor alle amateurkunst-verenigingen, -groepen en individuele amateurkunstenaars, die zich in de stad willen presenteren en daarbij hulp kunnen gebruiken. SpektAKel wil de amateurkunst in Apeldoorn zichtbaar maken en verstevigen en deelname aan kunst en cultuur stimuleren met diverse kunst- en cultuurprojecten, samen met de koepelorganisaties. Markant stuurt ook aan op een beter gebruik van de lokalen van het Huis voor Schoone Kunsten door amateurkunstbeoefenaars. Dit is onderdeel van het fusieplan van Gigant en Markant, en zou een betere voorziening kunnen bieden voor amateurkunstorganisaties. De plannen hiervoor zijn in ontwikkeling.

Wij zetten in op een effectievere inzet van het resterende geld voor de subsidieregeling amateurkunst. Daarom willen we dit omzetten van een normsubsidierегeling naar budget voor nieuwe activiteiten rond amateurkunst die bijdragen aan verlevendiging van dorpen, wijken en de binnenstad. Uiteraard in overleg met de amateurkunstsector en de koepels.

Bibliotheekwerk

Goed geïnformeerd zijn, en beschikken over basisvaardigheden voor culturele uiting zijn essentieel voor persoonlijke ontwikkeling en deelname aan de samenleving.

Bibliotheekwet

CODA voldoet aan de functies die beschreven zijn in de bibliotheekwet van 2015: kennis en informatie, ontwikkeling en educatie, leesbevordering en literatuur, ontmoeting en debat, kunst en cultuur. De Koninklijke Bibliotheek speelt een centrale rol in het lokale stelsel van openbare bibliotheken, onder andere door de landelijke inkoop van e-content (Digitale Bibliotheek).

Vernieuwing

Het aantal uitleningen van boeken neemt bij alle bibliotheken af en wordt minder relevant. Er ontstaan diensten die meer toekomstgericht zijn. CODA heeft de afgelopen tijd succesvol geïnvesteerd in nieuwe diensten:

CODA Junior

CODA Junior is een integratie van de drie functies van CODA: bibliotheek, erfgoed en kunst voor jeugd en jongeren. In 2016 trok de centrale jeugdafdeling van de CODA bibliotheek 135.000 bezoekers. Voor de verbouwing lag het aantal op 63.000 bezoekers. Na de opening in 2014 groeide dat aantal tot 88.000 en 117.000 in 2015.

Studiefaciliteiten

CODA bibliotheek biedt studiefaciliteiten voor scholieren, studenten, zp-ers, enzovoort. De collecties worden ingezet voor informatievoorziening en studie. Het gebruik hiervan is de laatste tijd behoorlijk toegenomen. Inmiddels maken jaarlijks 50.000 mensen gebruik van deze faciliteiten. De CODA bibliotheek speelt een belangrijke rol bij persoonlijke ontwikkeling en een 'leven lang leren'.

De bibliotheek op school

In partnerschap met het PCBO en Ugchelens Belang zijn in 2012 vier Jeugd- en Buurtbibliotheken ontwikkeld. De bezuinigingen op bibliotheekwerk gaven hier aanleiding toe, maar er ontstond ook een kans om een andere formule uit te proberen: de bieb op school. Voor de toekomst wordt binnen het verband van het Cultuurkwartier de mogelijkheid onderzocht ook andere cultuurdisciplines te betrekken, zodat naast lezen ook muziek- en kunstlessen voor kinderen aangeboden worden. CODA verzorgt lessen en programma's over de kernthema's leren, lezen, literatuur, kunst en erfgoed, voor met name het primair onderwijs. Dat gebeurt op school, of in één van de vestigingen van de bibliotheek. CODA biedt een breed pakket dat varieert van een bezoek aan het Museum tot het organiseren van de Boekenbende op school.

BoekStart (Foto: CODA)

Social Media Café en Digisterker

Het Social Media Café richt zich op mensen die vragen hebben over het gebruik van 'nieuwe' media. Met name ouderen maken hier graag gebruik van. CODA ondersteunt burgers in hun digitale communicatie met de overheid, o.a. de belastingdienst. Landelijk is hier een convenant voor afgesloten.

Taalhuis

Lokaal heeft CODA een regiefunctie gekregen om een netwerk op te zetten tegen laaggeletterdheid en achterblijvende digitale vaardigheden. Dit heeft geleid tot de oprichting van het Taalhuis, een samenwerking van 10 organisaties. Naar schatting hebben 13.000 mensen tussen de 16 en

65 jaar in Apeldoorn moeite met lezen en schrijven. Dit is een belemmering voor goede participatie in de maatschappij.

Het Taalhuis is een plek waar overzicht is van al het taalaanbod, waar advies wordt gegeven over cursussen, waar lesmateriaal kan worden verkregen, waar taallessen worden gegeven en waar vrijwilligers worden opgeleid om taal te geven. Het Taalhuis draagt bij aan sociale inclusie, verbetering van zelfredzaamheid, economische zelfstandigheid en arbeidsparticipatie. Het maakt deel uit van het nationale actieprogramma 'Tel mee met Taal', waarvan de resultaten worden gemonitord met wetenschappelijk onderzoek van Maastricht University.

FabLab (foto: CODA)

FabLab

CODA FabLab maakt deel uit van een wereldwijd netwerk van ca. 350 FabLabs, waarvan er in Nederland ruim 30 gevestigd zijn. Deze FabLabs maken gebruik van digitaal gereedschap en open source software. Doelstelling is op een laagdrempelige wijze kennis rond digitale technieken te delen. Alle workshops worden begeleid door vrijwilligers, en Markant verzorgt lessen en demonstraties. Op dit moment zijn er zo'n 600 actieve gebruikers van het FabLab.

CODA experimenteert om de binding met de klant te houden en uit te breiden. We vinden het belangrijk dat CODA in staat blijft om op hetzelfde ambitieniveau te innoveren door te experimenteren. Daarom willen we deze activiteiten aanjagen met extra financiële middelen en verankering van nieuwe activiteiten in meerjarenafspraken.

INVESTEREN

De toekomstbestendigheid van culturele voorzieningen in Apeldoorn staat onder druk. Door digitalisering, veranderend klantgedrag, na-ijleffecten van grote bezuinigingen en een afnemende financiële bijdrage van fondsen en sponsors.

Cultuur heeft veel te bieden. Het is nu nodig om de basis op orde te brengen door modernisering van culturele formules, het aanbod, en de accommodaties.

De gemeente Apeldoorn heeft vanaf 2016 voorzichtig weer geïnvesteerd met een budget voor Jonge Cultuur. Maar ook voor cultuur in de bredere zin is meer financiële armslag nodig. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om oud beleid terug te brengen, maar om te sturen op het aanbod van de toekomst.

Hiervoor zijn opties en scenario's in beeld gebracht.

Sprankelend Cultuuraanbod

Investeren in cultureel kapitaal

Cultuur kost geen vermogen, maar is vermogen. Per hoofd van de bevolking geeft Apeldoorn ruim minder uit dan vergelijkbare steden. De culturele instellingen hebben de laatste jaren verantwoordelijkheid getoond door met veel minder middelen een goed cultureel product te leveren. Ze zijn de afgelopen jaren efficiënter gaan werken, zijn meer samenwerkingsallianties aangegaan, en hebben met veel minder geld en personeel nauwelijks op kwaliteit ingeboet. De instellingen doen het cultureel gezien goed, ook vanuit landelijk perspectief. Dit is echter op de lange termijn niet vol te houden. De positieve moed en de goede ambities moeten worden beloond, zorgen moeten worden omgezet in kansen. Voor vernieuwing van het aanbod willen we investeringen doen met een bandbreedte van 470.000,- tot 650.000,-. Hiervoor zijn verschillende opties in beeld gebracht.

Orkesten

Het belang van het NJO en de Ereprijs wordt provinciaal erkent, ze worden beide opgenomen in de Gelderse Basis (Provincie) met ingang van 2017. Dit is positief nieuws. Niet alleen leveren deze orkesten een heel bijzonder cultureel product, maar financieel hebben ze een structurele steun in de rug nodig voor de continuïteit. Het is nodig om met de provincie en andere gemeentes samen financiële verbinding te maken. De insteek zal zijn dat de orkesten zich meer in Apeldoorn en heel Gelderland zullen profileren, bijvoorbeeld door het project Gelderse Proeftuinen, en door meer aansluiting bij de Gelderse podia. We houden rekening met co-financiering van 50.000,- tot 80.000,- in totaal.

Cultuureducatie met kwaliteit

Het Rijk investeert in cultuureducatie via het Fonds Cultuurparticipatie (matchingsregeling) met het project Cultuureducatie met Kwaliteit. Apeldoorn deed het goed in de eerste periode, cultuureducatie is meer verankerd in het onderwijs. De minister heeft aangekondigd om ook voor 2017-2020 door te gaan met het project. Matchingsbudget voor nieuwe periode zit in bestaande begroting. Dit gaat via bureau Cultuurwijzer, die de aanvraag bij het FCP verzorgt. Kosten binnen eigen begroting.

Cultuurparticipatie

De coördinatie van jonge amateurkunst & cultuurparticipatie is belegd bij Markant (Cultuurwijzer, Spektakel en New Arts) die met matching projecten bij Fonds Cultuurparticipatie etc aanvraagt (bijvoorbeeld Street Art Festival). Ad hoc binnen bestaande begroting. Zie ook 'Jonge Cultuur'.

Cultuurkwartier buitenprogramma

Stichting Cultuurkwartier heeft de afgelopen jaren gepioneerd met integrale programmering en projecten op het Cultuurplein. Deze samenwerking willen ze uitbreiden, ook de binnenstad in, om samen meer publieksbereik te halen, nieuwe doelgroepen aan te trekken en de binnenstad te verlevendigen. De instellingen steken hier zelf moeite en geld in, en vragen ondernemers, fondsen en provincie aan om bij te dragen (onder andere voor verbreding van de formule StadsOase) en een nieuw idee Apeldoorn 1900. Met een budget van 50.000,- / 75.000,- kan deze samenwerking verder worden gestimuleerd.

Gigant en Markant samen

Stichtingen Gigant en Markant zitten in één pand en zijn beide belangrijk voor jonge cultuur in Apeldoorn. Ze hebben de handen ineen geslagen om samen meer te worden, op weg naar een nieuwe formule voor het Huis voor Schoone Kunsten, als centrum voor jonge cultuur. Dit is een kans voor een opgefrist aanbod van educatie en podiumaanbod- en faciliteiten voor de Apeldoornse jongeren. Om deze nieuwe formule vanaf begin af aan een goede start te geven en toekomstbestendig te houden, is structureel minimaal 300.000,- extra subsidie nodig. (zie fusieplan en oplegger Gigant/Markant)

Bibliotheekvernieuwing

De bibliotheek over 10 jaar ziet er heel anders uit dan nu. De formule gaat veranderen van 'lenen naar delen' van kennis en culturele activiteiten. De bibliotheek is en wordt hét culturele huis van de stad: openbare ruimte met een dak erop, waar ruimte is voor alle Apeldoorners om zich te ontwikkelen. De laatste jaren kampt de bibliotheek met reorganisaties. Toch is het gelukt om in 2015 in de top 5 beste bibliotheken van Nederland te staan. Om bibliotheekvernieuwing verder te stimuleren is een steun in de rug nodig. Hiervoor is 50.000 - 100.000 extra nodig, te combineren met provinciale middelen.

ACEC creatieve buitenboordmotor

Sinds een aantal jaren heeft stichting ACEC (begane grond) de functie van het Centrum Beeldende Kunst overgenomen. Dit, met substantieel minder financiële middelen. De gemeentesubsidie bedraagt niet meer dan de hoogte van de huurlasten. Hiermee is de exploitatie van de begane grond niet duurzaam (bedrijfsmatig is het over twee jaren een eindig verhaal). De stichting heeft zich echter bewezen als cultureel ondernemer, als platform voor eigentijdse cultuur én als ontmoetingsplek van Apeldoornse kunstenaars met die van daarbuiten. De stichting heeft aangegeven de spilfunctie van de totale ACEC formule uit te willen breiden. Om de formule uit te breiden en zeker te stellen voor de toekomst is 10.000,- – 20.000,- nodig.

Programmering buiten de poort

Orpheus is bezig met extra programmering buiten de poort samen met maatschappelijke instellingen (o.a. zorg). De eigen financiële inbreng van Orpheus is 25.000,-. Voorstel is om dit te stimuleren met 10.000,- / 25.000,-. (Orpheus en CODA hebben nog meer ambities om extra programma met grotere impact voor Apeldoorn te organiseren. We dragen hiervoor incidentele investeringsmogelijkheden aan).

Structurele investeringen

Sprankelend cultuuraanbod
(0,- / 470.000,- / 650.000,- euro structureel)*

Scenario 1: geen extra investeringen

De bezuinigingen uit de kerntakendiscussie zijn gerealiseerd. Er zaten risico's aan deze operatie. Vooral de begrote inkomsten uit de markt, fondsen en sponsorbijdragen blijken minder haalbaar. Dit is niet een louter lokaal fenomeen. De financiële instabiliteit door naijleffecten van bezuinigingen en veranderende omgeving bij de cultuursector blijft aan. Het rekenkamerrapport Knokken Op Eigen Kracht onderkent deze naijleffecten. Stichting Gigant zal blijven kampen met grote continuïteitsproblemen. Stichting Markant teert in op reserves en stevent af op continuïteitsproblemen in 2018. Stichting ACEC gebouw, het Nationaal Jeugd Orkest en De Erepijs hebben ook winstwaarschuwingen afgegeven en hebben grote moeite om elk jaar een sluitende begroting te realiseren. Voor de amateurkunstsector breed (normsubsidies) lijkt de subsidie-afhankelijkheid minder groot.

Scenario 2: de basis op orde brengen

De kans op definitief wegvallen van culturele organisaties nu of op korte termijn is groot. Nu worden problemen telkens ad-hoc aangepakt of vooruitgeschoven. Het politieke devies van de bezuinigingen op cultuur was het voorkomen van onomkeerbare effecten (wegvallen van belangrijke culturele functies). De bezuinigingen zijn grotendeels gerealiseerd door de culturele sector, dit is een knappe prestatie, die niet zonder offers is gebleken. Aan kwaliteit is door de instellingen niet getornd. Huisvestingslasten waren niet beïnvloedbaar. De sector is efficiënter gaan werken met minder mensen, en zo is het leeuwendeel van de subsidiedaling opgevangen. We willen niet alle bezuinigingen terugdraaien of oud beleid terugbrengen. Maar we repareren wel datgene wat een te grote bezuinigingsambitie is gebleken en investeren in vernieuwing. Hiervoor krijgen we een toekomstbestendige infrastructuur terug met een grotere meeropbrengst.

Scenario 3: (iets) meer ambitie

Het financieel herstel van de gemeente Apeldoorn heeft alle prioriteit. Maar met stip op twee staan de strategische doelen voor wonen, werken en recreëren. Het nieuwe beleid voor evenementenbeleid en citymarketing geven blijk van nieuwe ambitie om te sturen op levendigheid en het uitdragen van Apeldoorns profiel. Cultuur is van grote waarde voor een aantrekkelijke stad voor bewoners, bedrijven en bezoekers. De culturele organisaties hebben ambities om meer te doen voor en met de stad, en hebben hier plannen voor aangeleverd. Door extra investeringen in cultuur komt er meer cultureel aanbod buiten de poorten, komt er meer samenwerking met andere partners, komt er een betere basis voor jonge cultuurparticipatie.

Overzicht (structurele bijdrage)

1	2	3
Cultuurkwartier buitenprogramma		
0,-	50.000,-	75.000,-
CODA bibliotheekvernieuwing		
0,-	50.000,-	100.000,-
HvsK nieuwe formule		
0,-	300.000,-	350.000,-
ACEC creatieve buitenboordmotor		
0,-	10.000,-	20.000,-
Orpheus theater buiten de poort		
0,-	10.000,-	25.000,-
Orkesten		
0,-	50.000,-	80.000,-
Totaal		
0,-	470.000,-	650.000,-

***Bij de besluitvorming over de MPB 2017-2020 is 470.000,- euro (scenario 2) beschikbaar gesteld. Voor de orkesten NJO en Erepijs is daar bovenop 50.000,- gekomen (Amendement A17 'Orkesten waar muziek in zit').**

Incidentele investeringen

In Apeldoorn kan meer! (500.000,- incidenteel)*

Apeldoorn staat niet hoog op de culturele ranglijst van Nederland. Dit is jammer en misschien onnodig. In aanloop naar de cultuurnota is met de grote culturele partners gesproken over culturele kansen voor Apeldoorn, die nu misschien blijven liggen. De urgentie en ambitie is hoog om te werken aan het cultureel product van de toekomst, de instellingen geven aan dat er meer mogelijk is voor Apeldoorn.

De culturele organisaties hebben de ambitie om meer te doen voor en met de stad, en hebben hier ideeën en plannen voor aangeleverd. Onder het motto 'In Apeldoorn kan meer' doen de instellingen CODA en Orpheus voorstellen met grote culturele ambitie.

Op het gebied van programma kan er meer voor Apeldoorn worden bereikt, maar hier is nu niet het budget voor dat nodig is. De ideeën gaan over een FeelGreenFestival, Apeldoornse Midzomernachtavonden, NatuurkrachtFestival, binnen én buiten de poorten van CODA en Orpheus en op andere locaties. Door extra investeringen voor grote culturele programmering komt er meer cultureel aanbod gericht op landelijke uitstraling.

***Bij de besluitvorming over de MPB 2017-2020 is éénmalig 125.000,- beschikbaar gesteld voor cultureel topprogramma in 2018.**

Modernisering cultureel vastgoed (1,5 tot 2.0 miljoen incidenteel)*

Uit de gesprekken met de grote culturele partners rees ook de vraag wat de toekomstbestendigheid is van het fysieke Cultuurkwartier, als randvoorwaarde voor cultureel ondernemerschap, en als aantrekkelijke place-to-be van de toekomst. De gebouwen zijn gebouwd voor een relatief klassieke functie-indeling. Nu worden de gebouwen soms als molenstenen gezien in plaats van optimale randvoorwaarde. De gebouwen worden sleets, en functioneren niet altijd meer optimaal voor de eisen van nu. Functieveranderingen leiden tot andere gebouweisen in kwaliteit en hoeveelheid vierkante meters. Er is behoefte aan meer flexibele inzet van ruimtes, modernisering van de look&feel, meer beheersbare energielasten en logistieke verbeteringen.

Het gemeentelijke cultuurbeleid is nauw verbonden met het cultureel vastgoed dat in eigendom is van de gemeente. Het gaat hierbij om de gebouwen in het Cultuurkwartier en schouwburg Orpheus. De onderlinge verwevenheid blijkt het meest duidelijk uit het beslag dat de huisvestingslasten voor deze gebouwen ad. € 6 miljoen leggen op de gemeentelijke subsidies ad. € 12 miljoen aan de vier grote culturele instellingen.

Het Cultuurkwartier is belangrijk voor de kwaliteit van de binnenstad. De concurrentiepositie van een (binnen-)stad wordt steeds meer bepaald door belevingswaarde en aanwezigheid van onderscheidende culturele voorzieningen. En cultuurgebouwen vormen de centrale publieke ontmoetingsplekken voor inwoners en bezoekers.

De gebouwen dienen ook aangepast en verbeterd te worden om de exploitatiemogelijkheden op peil te houden. Aanpassingen zijn nodig om de publieksfunctie op een hedendaags niveau te brengen, de horecafunctie en de logistiek en de verhuurmogelijkheden te verbeteren. Het streven is om deze update van het Cultuurkwartier te combineren met een pakket maatregelen om deze gebouwen ook qua energiegebruik toekomstbestendig te maken.

De inzet is dat de gebouwen in het Cultuurkwartier weer geschikt zijn voor cultureel gebruik voor de komende 15-20 jaar. Zodat de bezoekers- de inwoners van Apeldoorn- worden ontvangen in aantrekkelijke ruimten die uitnodigen tot verblijf en herhalingsbezoek. Tevens willen we bereiken dat de verbeteringen van de gebouwen het de culturele instellingen mogelijk maken om betere exploitatie-resultaten te boeken.

De primaire focus ligt nu op de CODA gebouwen in het Cultuurkwartier en het Huis voor Schoone Kunsten in de periode 2017-2020.

We houden rekening met een éénmalige investeringsbehoefte van € 1,5- € 2,0 miljoen. Het project verduurzaming gemeentelijk vastgoed loopt reeds (separaat & parallel spoor).

***Bij de besluitvorming over de MPB 2017-2020 is een krediet van 1,5 beschikbaar gesteld voor modernisering cultureel vastgoed.**

Cultuursubsidies op hoofdlijnen (bestaand beleid)

X1000	2012	2016
Bibliotheekwerk		
• CODA: Bibliotheekwerk	4.959	5.270
• CODA: Bibl.vernieuwing	55	0
Erfgoed en architectuur		
• CODA: Museum	2.124	1.141
• Archief	809	768
• Stichting Bouwhuis	30	0
• SAM	30	0
• Erfgoedplatform	45	47
Beeldende kunst		
• Stichting ACEC gebouw	140	93
• Kunstmanifestaties	55	56
• Beeldtentoonstelling	35	34
Amateurkunst		
• Amateurkunstverenigingen	230	95
Kunstzinnige Vorming		
• Markant	1.713	1.451
• Cultuurwijzer	140	92
• Mudanthe	26	27
• Midushi	21	22
• STA	57	0
Podia		
Orpheus	4.658	4.137
Gigant	606	547
Muziek		
• NJO	130	108
• ISMA	29	26
• ACE	78	31
• Gelders Orkest	20	20
• Ereprijs	100	38

n.b.:

-De bedragen zijn afgerond. Een volledig overzicht staat in de MPB programma 8

-De gevraagde investeringen maken onderdeel uit van de integrale besluitvorming over de MPB 2017-2020

MEERJAREN- AFSPRAKEN GROTE CULTURELE INSTELLINGEN

DOOR DE RAAD
VASTGESTELDE KADERS
EN DOOR HET COLLEGE
OPGESTELDE PRESTATIE-
AFSPRAKEN VORMEN DE
VERPLICHTE JURIDISCHE
GRONDSLAG VOOR DE
BUDGETSUBSIDIES VAN DE
GROTE INSTELLINGEN.
DEZE AFSPRAKEN MAKEN
DE OPDRACHTVERLENING,
MONITORING EN
VASTSTELLING/CONTROLE
DOOR DE GEMEENTE
MOGELIJK.

Budgetsubsidies

De cultuurnota is te zien als het kaderniveau of visieniveau. In dit hoofdstuk wordt dit kaderniveau doorvertaald in meerjaren(prestatie)afspraken.

Bij de grote culturele instellingen CODA, Orpheus, Gigant, Markant is sprake van meerjarige budgetfinanciering (budgetsubsidies zijn subsidies boven de 200.000,-). Voor de gemeentelijke subsidie wordt aan de hand van randvoorwaarden (kaders) de subsidie verleend. De kaders worden door de gemeenteraad vastgesteld en door het college uitgewerkt in zogenaamde prestatieafspraken met de instellingen.

De kaders en prestatie-afspraken zijn geldig voor een periode van maximaal vier jaar (2017-2020). De Algemene Subsidieverordening bepaalt dat de kaders voor budgetsubsidies door de raad voor een periode van tenminste twee en maximaal vier jaar worden vastgesteld. De subsidie wordt jaarlijks aan het eind van voorgaand jaar beschikt en achteraf vastgesteld.

Met prestatiesubsidiëring wordt beoogd dat de instellingen op een efficiënte wijze meetbare, controleerbare en afrekenbare prestaties leveren die bijdragen aan het verwezenlijken van de beleidsdoelstellingen.

Het gemeentelijk beleid wordt vastgelegd in de volgende documenten: Algemene subsidieverordening, meerjaren programma begroting en de cultuurnota.

De grote culturele instellingen rapporteren over de voortgang en leggen financiële en inhoudelijke verantwoording af aan de gemeente door het aanleveren van jaarstukken (inhoudelijke en financiële verslagen inclusief accountantsverklaring), het voeren van periodiek ambtelijk overleg en bestuurlijk overleg (minimaal twee keer per jaar).

CODA Cultuurhuis

CODA is een centrale toegangspoort voor culturele ontwikkeling: leren, lezen, literatuur, kunst en erfgoed. Deze voorziening is een laagdrempelige, openbare en waardevrije ontmoetingsplek voor iedereen.

In 2003 is CODA ontstaan door het samengaan van het Van Reekum Museum, het Historisch Museum Apeldoorn, de bibliotheek Apeldoorn en het Gemeentearchief. In hetzelfde jaar heeft de nieuwe directie de opdracht gekregen een integrale organisatie te realiseren. Dit heeft geleid tot het 'Cultuurhuis CODA, van en voor Apeldoorn'.

Ondanks bezuinigingen en reorganisaties heeft CODA de afgelopen jaren flinke successen geboekt. De meest recente noemen we hier: de centrale bibliotheek werd genomineerd als beste bibliotheek van het jaar in 2015 en de bezoekersaantallen voor het museum stegen in 2015 met 40%, er kwam een grote donatie van de BankGiro Loterij, de rijkscollectie sieraden werd door minister Jet Bussemaker in langdurige bruikleen overgedragen aan CODA Museum, CODA was medeorganisator van het landelijke Museumcongres en heeft voor de verbinding tussen erfgoed en bibliotheekwerk twee innovatieprijzen gewonnen.

Door de opmars van informatietechnologie en het veranderde gedrag van gebruikers is over 10 jaar het Cultuurhuis niet meer het Cultuurhuis van nu. Het leren, lezen en beleven gebeurt op momenten die men zelf uitkiest, op de plek die op dat moment het beste uitkomt, en ook steeds meer via digitale ontsluiting. CODA is toekomstbestendig juist door het samengaan van museum, archief en bibliotheek. CODA vernieuwt onder andere door de bibliotheek op school, CODA-Junior, de ontwikkeling van het Taalhuis, integratie van geschiedenis, kunst, leren, lezen, samenkomen en werken in één Cultuurhuis.

We onderschrijven de ambitie van CODA om zich nog nadrukkelijker te onderscheiden met het concept Cultuurhuis.

We willen blijvende verbinding van CODA met de stad, door culturele activiteiten en ontsluiting van de Apeldoornse geschiedenis, samen met partners als het Erfgoedplatform.

CODA moet bereikbaar blijven voor een breed publiek, met extra aandacht voor de minder mobiele mens in dorp en wijk en de minima.

In samenspraak met CODA is een set van prestatieafspraken gemaakt voor de periode 2017 – 2020. CODA onderneemt in een uitdagende tijd. De afspraken zijn een combinatie van output: cijfers en aantallen, maar misschien nog wel veel wezenlijker en belangrijker: outcome: maatschappelijke effecten van de dienstverlening van CODA.

Nieuwe, maar ook bestaande, vormen van dienstverlening, zijn niet altijd één op één toe te schrijven aan één van de drie afzonderlijke CODA functies.

Educatie

Het team educatie verzorgt lessen en programma's over de kernthema's van CODA: leren, lezen, literatuur, kunst en erfgoed, voor met name het primair onderwijs. Dat gebeurt op school, of in één van de vestigingen van CODA. Educatie biedt een zeer breed pakket dat varieert van een bezoek aan CODA Museum tot het organiseren van de Boekenbende op school. Belangrijke doelstelling is ondersteunen van lezen en taalvaardigheid. CODA Museum komt met CODA Atelier, programmering voor kinderen en ouders rond het thema kunst. CODA Educatie bereikt per jaar tenminste 20.000 leerlingen.

Toeristische informatie

CODA werkt samen met de citymarketing organisatie i.o. aan moderne toeristische informatievoorziening. Met aantrekkelijke en nationaal gewaardeerde museumprogrammering draagt CODA bij aan de citymarketing van de stad. (Toeristisch Toplandschap)

Openingstijden

CODA is zeven dagen per week geopend en 24/7 online bereikbaar voor digitale dienstverlening. Zoals media reserveren & verlengen, bestellen van producten via de CODA website. Veel gevraagde en graag bekeken delen van de archief- en museumcollectie staan online en zijn ieder moment te raadplegen. CODA volgt het klantgedrag en de klantwensen en past haar openingstijden met regelmaat aan op basis van de klantbehoefte.

Klanttevredenheid

CODA werkt klant- en vraaggericht en doet op basis van steekproeven in de periode 2017 – 2020 twee maal onderzoek naar klanttevredenheid.

CODA bibliotheek

Goed geïnformeerd zijn, en beschikken over basisvaardigheden voor culturele uiting zijn essentieel voor persoonlijke ontwikkeling en deelname aan de samenleving.

Bibliotheekwet

CODA voldoet aan de functies die beschreven zijn in de bibliotheekwet van 2015:

- kennis en informatie
- ontwikkeling en educatie
- leesbevordering en literatuur
- ontmoeting en debat
- kunst en cultuur

De Koninklijke Bibliotheek speelt een centrale rol in het lokale stelsel van openbare bibliotheken, onder andere door de landelijke inkoop van e-content (Digitale Bibliotheek).

Vernieuwing

Het aantal uitleningen van boeken neemt bij alle bibliotheken af en wordt minder relevant. Er ontstaan diensten die meer toekomstgericht zijn. In deze tijd van grote veranderingen van klantwensen en toegenomen digitalisering blijkt des te meer dat de combinatie van de drie centrale functies van CODA zorgt voor kansen voor de toekomst.

De CODA bibliotheek speelt een belangrijke rol bij de persoonlijke ontwikkeling en de empowerment van mensen in het kader van een 'leven lang leren'.

Leesbevordering is een gedeelde taak van scholen, ouders en bibliotheken. Daarom verwachten wij blijvende aandacht van CODA in de wijken en dorpen, samen met andere partners.

CODA experimenteert om de binding met de klant te houden en uit te breiden. CODA heeft de afgelopen tijd succesvol geïnvesteerd in nieuwe diensten, zoals CODA Junior, Social Media Café en Digisterker, studiefaciliteiten en het Taalhuis. (meer informatie op p.18 en p.19).

Het is belangrijk dat CODA in staat blijft om op hetzelfde ambitieniveau te innoveren door te experimenteren. Het richtsnoer hiervoor blijft de centrale missie van het Cultuurhuis en de uitwerking in het CODA beleidsplan 2017-2020.

De prognose voor het aantal bezoekers door CODA in 2020 is mede gebaseerd op het realiseren van een nieuwe centrale ingang tussen de centrale bibliotheek en het museum.

Afspraken 2017-2020

- *De CODA bibliotheek draagt bij aan leesplezier, vergroten van mediawijsheid, persoonlijke ontwikkeling en de bestrijding van laaggeletterdheid*
- *CODA Bibliotheek wordt gecertificeerd door de Stichting Certificering Openbare Bibliotheken*
- *CODA Bibliotheek werkt conform de richtlijnen van de nieuwe bibliotheekwet 2015*
- *CODA Bibliotheek heeft een actueel, breed en divers assortiment, vertaald in een eigen collectiebeleid, ontwikkeld in samenspraak met de andere bibliotheken en brancheorganisaties*
- *CODA Bibliotheek zorgt voor een sterke hoofdvestiging en dorps- en wijkfuncties met partners*
- *CODA Bibliotheek kan openingstijden aanpassen, in overleg met gebruikers en de gemeente*
- *Bibliotheekvernieuwing en binding met de (jonge) klant heeft blijvend prioriteit*
- *Uitleen- en raadpleegfunctie in 2020: 660.000 digitale bezoeken CODA Website, voor CODA als geheel 970.000 uitleningen* 35.000 leden 660.000 bezoekers (fysiek)**
- *Jongeren tot 18 jaar hebben een gratis lidmaatschap.*
- *CODA Bibliotheek maakt onderdeel uit van het RegelRecht aanbod*
- *CODA Bibliotheek draagt bij aan taalstimulering, mediawijsheid en leesbevordering*

**Het aantal uitleningen van boeken is een streefcijfer. De algemene trend is namelijk dat dit afneemt. Dit wil niet zeggen dat er geen klandizie is of blijft bestaan. CODA blijft de uitleenfunctie van boeken handhaven, gericht op de bestaande klantwensen en voor taal- en leesbevordering.*

CODA archief en erfgoed

Het openbaar archief is een voorziening die iedere burger de gelegenheid geeft om in het kader van de principes van de democratische rechtstaat de overheid te kunnen controleren. Het archiefbeheer is dan ook wettelijk verankerd in de Archiefwet. Het archief bevordert de kennis van het eigen verleden als een instrument voor verbetering van de sociale cohesie van de Apeldoornse samenleving.

In het Apeldoorns archief zijn opgenomen: het gemeente - archief, archieven en documentatiecollecties van andere organisaties, instellingen en particuliere personen die van grote betekenis zijn geweest voor Apeldoorn. De archieffunctie is géén gesubsidieerde taak, maar wordt ingekocht bij CODA. CODA beheert ook de websites het Geheugen van Apeldoorn, de Atlas van Apeldoorn en verzorgt het secretariaat van het Erfgoedplatform.

Afspraken 2017-2020

- CODA Archief werkt conform de richtlijnen van de Archiefwet, het Kwaliteits-handvest dienstverlening Archiefwezen en de dienstverlenings-overeenkomst met de gemeente (DVO)
- Vernieuwing en verbetering van diensten en producten geschiedt op basis van de uitkomsten van een tweejaarlijkse kwaliteitsmonitor.
- De samenstelling van de totale collectie geeft een zo breed mogelijk spectrum van het verleden van de stad Apeldoorn en de regio
- Het aanbod van online informatie is zo ontwikkeld dat gestelde vragen snel beantwoord kunnen worden. Digitaal bezoek in 2020: 95.000
- De openingstijden sluiten aan bij de vraag van het publiek.
- Bezoekers (fysiek) per jaar in 2020: 3000
- CODA Archief en Erfgoed organiseert met partners minimaal 4 keer per jaar ontmoeting en debat rond het Apeldoorns Erfgoed
- CODA Archief en Erfgoed maakt in samenwerking met partners educatieve presentaties over de Apeldoornse geschiedenis, zoals de Atlas van Apeldoorn.

CODA museum

Het CODA museum werkt volgens de internationale definitie van musea die is opgesteld door de International Council of Museums: 'een museum is een permanente instelling, niet gericht op het behalen van winst, toegankelijk voor publiek, die ten dienste staat aan de samenleving en haar ontwikkeling. Een museum verwerft, behoudt, onderzoekt, presenteert, documenteert en geeft bekendheid aan de materiële en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving, voor doeleinden van studie, educatie en genoeg.

Afspraken 2017-2020

- CODA Museum richt zich op erfgoed: de geschiedenis van Apeldoorn en de regio, op moderne kunst en design: werken op en van papier, kunstenaarsboeken en het sieraad, als onderdeel van beeldende kunst.
- CODA Museum heeft aandacht voor lokale kunstenaars in de programmering 055 en voor kunst in de openbare ruimte
- CODA Museum werkt volgens de richtlijnen van het Museumregister voor het beheren en tentoonstellen van de historische en moderne collecties
- De toegangsprijs voor het museum is 10 euro, museumjaarkaart- en CODA-pas leden en tot 18 jaar gratis
- Museumbezoekers per jaar: minimaal 65.000 *
- CODA Museum maakt kunst toegankelijk voor mensen met dementie en hun mantelzorgers, met het programma 'Onvergetelijk CODA'
- CODA Museum biedt een gevarieerd aanbod tentoonstellingen (aantal: 12)
- CODA Museum werkt actief samen met de andere cultuurinstellingen om het cultuuraanbod zichtbaar te maken
- CODA Museum ontsluit de collectie d.m.v. publicaties: boeken, artikelen of separate websites zoals het Dutch Jewellery Platform, over de kernthema's van de collecties

*de resultaten fluctueren per jaar omdat het budget voor tentoonstellingen en de daarbij behorende PR relatief bescheiden is. Met het huidige programmabudget is het gemiddelde van 65.000 bezoekers per jaar een reëel streefcijfer.

MARKANT + GIGANT

De activiteiten van cultuureducatiecentrum Markant en pop- en filmcentrum Gigant zijn van strategisch cultureel belang voor de doelgroep jeugd/jongeren. En ze zijn burens in één huis. Daarom werken ze aan een fusie in 2017 tot een nieuwe formule in het Huis voor Schoone Kunsten: populaire jongerencultuur, culturele vorming op en buiten school, en film/podium-programmering.

De aanleiding hiervan is meerledig. Beide instellingen hebben grote financiële uitdagingen, Gigant nu, maar als er niets gebeurt Markant straks ook. Steeds meer wordt educatief aanbod particulier ook aangeboden, subsidies staan onder druk, en de formules van het louter aanbieden van programma of lessen zijn verouderd.

De twee instellingen hebben zich geschaard achter een samenwerkingsgedachte, met mogelijkheden voor een nieuw cultureel model voor het Huis voor Schoone Kunsten, voor de functies poppodium, filmhuis, cultuurparticipatie en educatie. Deze gedachte is gericht op synergie: nieuwe inhoudelijke visie, bedrijfsmatige versterking en efficiencyvoordelen door schaalvergroting.

Er zijn kansen voor een (veel) beter gebruik van het Huis voor Schoone Kunsten. Dit gebouw aan de Nieuwstraat is met het Gigantcafé de poort van het uitgaansgebied naar het Cultuurkwartier, maar de bezettingsgraad is niet optimaal. Het gebouw is nu gericht op het huisvesten van binnen-activiteiten van twee organisaties.

De fusie tussen Gigant en Markant is erop gericht om het Huis voor Schoone Kunsten meer open te zetten voor de stad, meer binding te krijgen met klanten en creatieve netwerken in Apeldoorn, en meer rol te nemen in de creatieve keten educatie, productie en presentatie.

We willen een duurzame invulling voor de functies poppodium en filmhuis, cultuureducatie- en participatie. Daarom sturen we aan op versterking van deze functies. Dit doen we door de fusie van Gigant en Markant te ondersteunen, gericht op een Huis voor Schoone Kunsten voor alle Apeldoorners, met extra inzet op de doelgroep jeugd/jongeren. Dit doen wij op basis van één goed uitgewerkt plan met één begroting voor één organisatie.

Afspraken 2017-2020 Markant*

- *Markant werkt vraaggericht*
- *Markant is gecertificeerd door de brancheorganisatie Kunstconnectie*
- *Markant werkt met gekwalificeerd personeel*
- *Markant werkt actief samen met de andere cultuurinstellingen om het cultuuraanbod zichtbaar te maken*
- *Markant biedt een actueel, breed en divers cursusaanbod voor de Apeldoornse jeugd*
- *Lessen en cursussen jeugd (bereik per jaar 1550)*
- *Markant organiseert activiteiten voor en met het primair en voortgezet onderwijs (bereik PO 12000, VO 1800 per jaar)*
- *Markant voert coördinatie op cultuureducatie in het primair en voortgezet onderwijs (bereik PO95%, PO 75% per jaar)*
- *Markant bevordert cultuurparticipatie in de wijken*
- *Markant richt zich op actieve kunstbeoefening in Apeldoorn door advies en de organisatie van projecten voor amateurkunstenaars. (2000 jeugd / 500 volwassenen per jaar) en projecten (1200 deelnemers per jaar)*
- *Markant richt zich op actieve kunstbeoefening voor en met wijkbewoners en –organisaties (250 deelnemers per jaar)*

Afspraken Gigant 2017-2020*

- *Gigant biedt een actueel, breed en divers aanbod rond pop, dance en film*
- *Aantal pop/dance-events: 140*
- *Bezoekersaantal pop&dance: 18.700*
- *Aantal filmvoorstellingen: 1.900*
- *Bezoekersaantal film: 27.500*
- *Bezoekersaantal totaal per jaar: 55.000*
- *Gigant werkt met gekwalificeerd personeel*
- *Gigant hanteert de volgende openingstijden:*
- *ma t/m do 18.00 – 0.00*
- *za 15.00 – 2.00, zo 14.00 – 0.00*
- *Gigant is zichtbaar in de stad met evenementen*
- *Aantallen evenementen: 7*
- *Bezoekersaantal: 18.000*

**afspraken worden geactualiseerd na de fusie*

ORPHEUS

Theater Orpheus behoort tot de vijf grootste theaters van Nederland en biedt een gevarieerd aanbod aan optredens: van cabaret tot klassieke muziek, van toneelstukken tot theaterconcerten.

Naast het vervullen van haar hoofdtak (theaterfunctie) stelt Orpheus zich ook beschikbaar als congres- en evenementenlocatie. De drie theater- en concertzalen hebben een capaciteit van 1300, circa 700 en circa 250 personen. Het pand is uniek: de allure en faciliteiten van een (groot) theater, gecombineerd met zeer goede faciliteiten voor congressen en evenementen. De concurrentiepositie van Orpheus als congres- en evenementenlocatie is goed, en er wordt steeds meer samengewerkt (bijvoorbeeld het initiatief Apeldoorn Congresstad).

De primaire opgave voor Orpheus in de afgelopen jaren was het creëren van financiële stabiliteit. Dit is ondersteund door de gemeente met extra subsidie over een periode van vier jaren, afgerond in 2015. Dit heeft een goed effect gehad, ondanks de crisis die invloed had op het aantal congresverhuringen. De ambitie om de theaterkant, door een zakelijker en klantgerichter insteek, minimaal break-even te laten draaien en daarbij de prestatie-afspraken met de gemeente goed in te vullen, is gelukt. Orpheus heeft geïnvesteerd in het bedrijfsmodel, heeft stevige interne reorganisaties doorgevoerd en heeft geïnvesteerd in het pand om de exploitatie te verbeteren.

De financiële meerjarenprognose is realistisch en positief. Daarom kan en wil Orpheus kijken naar onderscheidende nieuwe theaterprogrammering en activiteiten om zich meer met de stad Apeldoorn te verbinden. Dit doet Orpheus nu met de goedlopende abonnementen voor de kleine zaal, en culturele verhuringen aan lokale gezelschappen met een lagere prijsstelling. Orpheus wil dit uitbreiden door meer te experimenteren met programmering buiten de poort, en meer culturele variëteit en onderscheidende producties, om zichzelf zodoende sterker te profileren als theater voor alle Apeldoorners. Daarnaast wil Orpheus investeren in producties met een regionale en zelfs landelijke aantrekkingskracht, met name voor de grote zaal. Orpheus heeft ook met CODA gewerkt aan een meer ambitieuze gedachte 'In Apeldoorn kan meer!', voor culturele festivalprogrammering met landelijke uitstraling.

We onderschrijven de ambitie van Orpheus om zich verder te ontwikkelen als hét podiumhart van Apeldoorn, door meer onderscheidende theaterprogrammering én programmering buiten de poort.

Afspraken 2017-2020

Orpheus programmeert op jaarbasis:

- Minimaal 250 voorstellingen
- Trekt minimaal 135.000 voorstellingsbezoekers
- Biedt op jaarbasis ruimte aan minimaal 50 Apeldoornse culturele partijen. Orpheus biedt aan deze partijen speciale kortingstarieven aan; deze tarieven worden vastgesteld op basis van gesprekken met deze partijen, en worden beïnvloed door de beschikbare budgetten flexibiliteit van de betreffende partij, alsmede combinatiemogelijkheden met andere activiteiten in het pand.
- Orpheus presenteert het basispakket v.w.b. het reguliere jaarlijkse theateraanbod voor een schouwburg van haar omvang. Hierin wordt zorggedragen voor een brede variëteit aan genres (voor ieder wat wils).
- Orpheus presenteert daarnaast een aantal onderscheidende producties, die niet in ieder theater gespeeld worden. Hierbij worden theaterliefhebbers bediend die innovatie en uitdaging op prijs stellen (kleinere producties) en/of wordt de regio-uitstraling van Orpheus gestimuleerd. Het gaat hierbij met name om grote-zaal producties.
- Orpheus presenteert als 'theater van de stad' jaarlijks een aantal producties, die door aard, omvang of specifieke productie gericht zijn op Apeldoorners of specifiek Apeldoornse doelgroepen of activiteiten. Hierbij wordt (indien opportuun) samengewerkt met culturele partners, Apeldoornse bedrijven, onderwijs- en andere instellingen.
- Bij alles geldt dat Orpheus kosten, risico's en (potentiële) doelgroepen mee laat wegen in de besluitvorming rondom producties/voorstellingen/activiteiten.
- Orpheus verleent onverkort steun aan het beleid inzake de Regelrechtkaart.
- Orpheus biedt ruimte aan onderwijs-gerelateerde activiteiten en CKV-studenten